

MINISTERSTWO FINANSÓW

Departament Kontroli Skarbowej

Sprawozdanie

Kontrola Skarbowa w 2010r.

Zatwierdzam

Generalny Inspektor
Kontroli Skarbowej

Warszawa, maj 2011r.

1. EFEKTY DZIAŁAŃ KONTROLI SKARBOWEJ W 2010R.

Działania kontrolne podejmowane w 2010r. przez urzędy kontroli skarbowej, skupiały się na obszarach, w których występuje zwiększone ryzyko popełniania nieprawidłowości podatkowych. Szczególna uwaga organów kontroli skarbowej skierowana była na wykrywanie przestępczości paliwowej, nadużyć w obrocie złomem, nieujawnianiu przez podatników faktycznych źródeł przychodu, ukrywaniu rzeczywistych rozmiarów oraz niezgłaszaniu do opodatkowania prowadzonej działalności gospodarczej. Ponadto ujawniano podmioty uczestniczące w oszustwach karuzelowych, charakteryzujących się wielokrotnym obrotem tym samym towarem, gdzie rzeczywistym celem przeprowadzanych transakcji jest bezprawne uzyskiwanie korzyści podatkowych związanych z pozorowanymi transakcjami, w większości wewnątrzspółnotowymi, w celu wyłudzenia podatku VAT. Zwalczanie przestępstw karuzelowych wymaga ścisłej współpracy i wymiany informacji ze służbami finansowymi państw unii europejskiej.

Do szczególnie niebezpiecznych dla budżetu państwa zjawisk, na które napotykają organy kontroli skarbowej, bez względu na kontrolowaną branżę, nadal należy zaliczyć wprowadzanie przez nieuczciwe podmioty do obrotu gospodarczego faktur opisujących fikcyjne zdarzenia gospodarcze, tzw. *fikcyjnych faktur*, które zostały wystawione wyłącznie w celu wyłudzenia prawa do odliczenia podatku naliczonego lub zaliczenia wykazanego w nich wydatku do kosztów uzyskania przychodu. W minionym roku kontrola skarbowa ujawniła ponad 84 tys. szt. fikcyjnych faktur na łączną kwotę przekraczającą 3,7 miliarda zł.

Przykłady działań kontroli skarbowej:

1.1. Zwalczanie przestępczości paliwowej.

- W spółce zajmującej się obrotem detalicznym paliwami ujawniono ponad 8 tysięcy fałszywych oświadczeń o przeznaczeniu oleju na cele opałowe. Kontrola ustaliła, że zaniżenie podatku akcyzowego z tego tytułu wyniosło ponad 18 mln zł. O podejrzeniu popełnienia przestępstwa sfalszowania dokumentów zawiadomiono prokuraturę. W tej sprawie prokuratura, po zakończeniu czynności postępowania przygotowawczego, skierowała do sądu akt oskarżenia przeciwko trzynastu osobom, którym zarzucono fałszowanie dokumentów oraz działanie w zorganizowanej grupie przestępczej.

- Firma kupowała w rafinerii wyroby ropopochodne, składając oświadczenie, że nabyte produkty nie zostaną przeznaczone do celów napędowych ani do produkcji paliw silnikowych. W toku kontroli skarbowej wykazano, że w rzeczywistości produkty, po uprzednim ich zmieszaniu, sprzedawano jako pełnowartościowy olej napędowy. Kontrola stwierdziła straty budżetu państwa z tytułu niezapłaconej akcyzy na łączną kwotę prawie 3 mln zł. W tym przypadku również złożono do prokuratury zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Obecnie prokuratura prowadzi śledztwo w sprawie mieszania zakupionych produktów ropopochodnych i wprowadzania ich do obrotu jako pełnowartościowych paliw silnikowych.
- Spółka nabywała olej opałowy, który następnie odbarwiała lub odsprzedawała w celu odbarwienia innym osobom. Kontrola wykazała, iż nie odprowadzała podatku akcyzowego, czym naraziła budżet państwa na stratę w wysokości 2,7 mln zł. Ponadto spółka nie dysponowała oryginałami faktur VAT, potwierdzającymi nabycie towarów, co jest niezbędnym warunkiem skorzystania z prawa do obniżenia kwoty podatku należnego. W związku z tym, na podstawie wydanych decyzji, spółka zobowiązana jest do wpłaty podatku VAT w łącznej kwocie ponad 5,5 mln zł.
- Współpraca z prokuraturą i Centralnym Biurem Śledczym doprowadziła do przeprowadzenia kontroli u podatnika, który zajmował się hurtowym obrotem paliwem pochodzącym z nielegalnych źródeł. CBS dokonało zabezpieczenia dokumentacji finansowo księgowej. Efektem tej kontroli było rozpracowanie, a następnie rozbięcie przestępczej grupy podmiotów, wprowadzającej do obrotu gospodarczego paliwo, niespełniające obowiązujących norm jakościowych. Straty budżetu z tytułu niezapłaconych podatków wyniosły 14 mln zł.
- W toku kontroli 31 podmiotów zajmujących się obrotem paliwami płynnymi wykryto nieprawidłowości polegające m.in. na sprzedaży oleju opałowego osobom nieuprawnionym lub podmiotom fikcyjnym, na nielegalnym zakupie komponentów, mieszaniu i sprzedawaniu ich jako pełnowartościowe paliwo. W wyniku kontroli wydano decyzje z tytułu nieodprowadzonego podatku akcyzowego na kwotę 7 mln zł oraz z tytułu podatku VAT na ponad 9 mln zł.

1.2. Obrót złomem.

- Firma wprowadzała do obrotu gospodarczego złom metali kolorowych niewiadomego pochodzenia. W toku czynności kontrolnych ustalono, że zakup towaru był dokumentowany fikcyjnymi fakturami, wystawianymi przez rzekomego dostawcę złomu. Kontrolerzy, którzy przeprowadzili u tego dostawcy czynności sprawdzające ustalili, że podmiot ten faktycznie nie wykonywał żadnych czynności świadczących o prowadzeniu działalności gospodarczej. Nie posiadał stosownych zezwoleń, nie miał siedziby firmy ani nie wskazał miejsca prowadzenia działalności. Kontrola wykazała, iż z powodu braku możliwości do wykonywania usług w zakresie dostarczania złomu, jak również świadków, którzy potwierdzaliby fakt dostarczania złomu, podmiot ten faktycznie deklarowanej działalności nie prowadził, a był jedynie dostawcą fikcyjnych faktur dla kontrolowanej firmy. W wyniku wydanych decyzji określono zaniżenie zobowiązania wobec budżetu z tytułu podatku VAT na kwotę 8,2 mln zł.
- Przeprowadzone przy udziale organów ścigania przeszukanie u jednego z nieuczciwych podatników zaowocowało ujawnieniem gotowych fikcyjnych faktur, które miały potwierdzić obrót złomem na łączną kwotę 3,5 mln zł. Zapobiegło to wprowadzeniu ich do obrotu gospodarczego i narażeniu budżetu państwa na uszczuplenie.

1.3. Nieujawnione źródła przychodów.

- Pomoc uzyskana w biurach maklerskich oraz bankach pozwoliła ustalić faktyczną wysokość środków ulokowanych przez nieuczciwego podatnika na Giełdzie Papierów Wartościowych. Nie mógł on wskazać źródeł pochodzenia tych środków. W rezultacie organ kontroli skarbowej wydał decyzję, w której ustalił zobowiązanie w zryczałtowanym podatku dochodowym od osób fizycznych na kwotę ponad 8,7 mln zł.
- Podatnik, którego jedynym źródłem dochodu, zgodnie z deklaracją była renta, nie przekraczająca rocznie 8 tys. zł nabył nieruchomość o wartości 1,2 mln zł. W toku kontroli przedstawił umowę kredytową, z której wynikało, że nabycie nieruchomości sfinansował kredytem. Kontrolujący ustalili jednak, że kredyt wraz z odsetkami w całości został zabezpieczony środkami pieniężnymi, które podatnik zdeponował w banku. Kontrolowany wyjaśnił, że pieniądze te pochodziły od rodziców, którzy wiele lat temu przekazali mu darowiznę w kwocie 20 mld starych zł. Kwotę tę miał przynieść

w gotówce jego ojciec. Kontrolujący nie dali wiary tym wyjaśnieniom i wyliczyli, że przekazanie takiej kwoty w gotówce wymagałoby użycia samochodu dostawczego, gdyż banknoty o tej wartości, przy największym ówczesnym nominale (2 tys. zł), musiałyby zająć objętość blisko 9 metrów sześciennych. W związku z tym, że podatnik nie był w stanie wskazać źródła pochodzenia środków, za które nabył nieruchomość, została wydana decyzja na blisko 1 mln zł w zryczałtowanym podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu przychodów nieznajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach dochodów.

- Podatnik zorganizował pozagiełdowy obrót pracowniczymi akcjami towarzystwa ubezpieczeniowego. Nabywał akcje bezpośrednio od pracowników i sprzedawał z zyskiem różnym inwestorom, w tym również zagranicznym. Skup akcji wymagał zaangażowania znacznych środków, dla których podatnik nie potrafił wskazać źródła pochodzenia. W rezultacie ustalono zobowiązanie w zryczałtowanym podatku dochodowym od osób fizycznych na kwotę 7 mln zł, a także określono zobowiązanie z tytułu dochodów z kapitałów pieniężnych w podatku dochodowym od osób fizycznych w kwocie 2 mln zł.

1.4. E-handel.

- Ponad 0,5 mln zł podatku VAT zapłaci nieuczciwy podatnik, który nie ewidencjonował części sprzedaży dokonanej za pośrednictwem jednego z portali aukcyjnych, jak również nie posiadał dokumentów związanych z zakupem. Przedmiotem handlu były duże ilości telefonów komórkowych oraz akcesoriów telefonicznych.
- Kontrola skarbową u podatnika prowadzącą działalność za pośrednictwem Internetu, stwierdziła, że w okresie 4 lat dokonał sprzedaży na aukcjach ok. 2,4 tys. sztuk sprzętu elektronicznego o łącznej wartości 1,5 mln zł. Podatnik „zapomniał” jednak o zarejestrowaniu działalności gospodarczej oraz o obowiązku deklarowania i odprowadzania należnych budżetowi podatków. W wyniku powyższych ustaleń zostały wydane decyzje na łączną kwotę ponad 0,6 mln zł.
- Podatnik, który nie miał zarejestrowanej działalności gospodarczej prowadził sprzedaż doładowań telefonów komórkowych oraz akcesoriów związanych z gramami „on line”. Posiadał 10 kont użytkownika na różnych serwisach aukcyjnych, a do celów obsługi płatności korzystał z rachunków w 6 różnych bankach. W wyniku przeprowadzonej kontroli za lata 2008-2009 wydano decyzje na kwotę prawie 170 tys. zł. Wobec po-

datnika prowadzona jest kontrola obejmująca 2010r., w którym podatnik również prowadził niezarejestrowaną działalność gospodarczą.

1.5. Obrót wewnątrzspółnotowy.

- W wyniku działań podjętych przez urząd kontroli skarbowej, we współpracy z organami administracji podatkowej państw członkowskich UE, udaremniono wyłudzenie podatku VAT na kwotę 15 mln GBP od brytyjskiej administracji podatkowej. W przeprowadzonym postępowaniu stwierdzono, że kontrolowana polska spółka, funkcjonująca jako „znikający podatnik”, uczestniczyła w międzynarodowych przestępstwach podatkowych typu karuzelowego, mających na celu wyłudzenie podatku VAT. Szybka i skuteczna wymiana informacji pomiędzy państwami członkowskimi UE pozwoliła ustalić fakty, które stanowiły podstawę odmowy zwrotu podatku VAT podatnikowi z Wielkiej Brytanii.
- Polak z austriackim paszportem stworzył sieć powiązanych podmiotów gospodarczych, każdy w innym kraju UE. Część z nich importowała podzespoły z Chin, inne składały gotowe urządzenia elektroniczne a jeszcze inne zajmowały się ich dystrybucją oraz obsługą zwrotów i reklamacji. Każdy z podmiotów utrzymywał, że nie ciąży na nim obowiązek rozliczenia podatku VAT, tylko na jego kontrahencie działającym w innym kraju. W efekcie, podatku nie odprowadzał żaden z podmiotów. Dobra współpraca służb skarbowych z Austrii, Niemiec, Holandii i Polski pozwoliła na przeprowadzenie jednoczesnej kontroli we wszystkich należących do tego podatnika podmiotach, co skutkowało ustaleniami w podatku VAT na terenie Austrii na kwotę 8,6 mln Euro oraz w Polsce na kwotę ponad 2,5 mln zł.
- Skontrolowany podmiot utworzył sieć fikcyjnych firm zagranicznych, które nabywały stal od producenta polskiego, deklarując wewnątrzspółnotowe nabycie towarów. W rzeczywistości towar nigdy nie opuścił kraju i stal była sprzedawana na terenie Polski po cenach niższych od cen producenta. W celu udokumentowania źródła pochodzenia stali podatnik posługiwał się fałszywymi fakturami. Dokonanie ustaleń w tej kontroli, tj. 3,5 mln zł z tytułu podatku VAT, było możliwe m.in. dzięki współpracy służb skarbowych, policji i prokuratury z administracjami podatkowymi innych państw UE.

1.6. Środki publiczne

- W jednym z dużych szpitali klinicznych, w toku badania celowości i zgodności z prawem gospodarowania środkami publicznymi stwierdzono liczne nieprawidłowości, tj.:
 - nieodpłatne użyczenie sprzętu, co stanowiło naruszenie dyscypliny finansów publicznych na kwotę ponad 3 mln zł,
 - zawieranie umów na świadczenia zdrowotne bez przeprowadzania konkursów ofert na kwotę ponad 1 mln zł, czym naruszono przepisy ustawy o zakładach opieki zdrowotnej.
 - niegospodarne dokonywanie wydatków publicznych poprzez objęcie lekarzy systemem wynagradzania umożliwiającym nieuzasadnione uzyskiwanie wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, czym naruszono przepisy ustawy o finansach publicznych,
 - zaniżenie podstawy opodatkowania w podatku CIT w związku z przeznaczeniem dochodu na wydatki niezwiązane z celami statutowymi. W wyniku tego wydano decyzję na kwotę ponad 600 tys. zł,

W związku z dokonanymi ustaleniami zawiadomiono: organ założycielski szpitala, Ministra Zdrowia, Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych przy Ministrze Zdrowia.

- W jednej z gmin w toku badania prawidłowości ustalania wysokości utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości parków narodowych ustalono, że gmina zawyżyła kwoty zwrotów, o które wystąpiła do budżetu państwa, o kwotę prawie 20 mln zł, czym naruszyła art. 7 ust. 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych i w związku z tym ww. kwota podlega zwrotowi do budżetu państwa.

1.7. Inne

- W wyniku kontroli przeprowadzonych wobec podmiotów powiązanych osobowo ujawniono, że przez okres co najmniej 3 lat podmioty te uczestniczyły w zorganizowanym procederze fikcyjnego obrotu odzieżą i tkaninami, mającym na celu wyłudzenie zwrotów podatku VAT. Dla upozorowania prowadzenia działalności gospodarczej stworzono fikcyjną dokumentację finansowo-księgową. Kontrola ujawniła 2.821 szt fikcyjnych faktur na kwotę netto 164 mln zł, co pozwoliło na wydanie wobec podmiotów kontrolowanych decyzji podatkowych, w których określono obo-

wiązek zapłaty podatku w łącznej kwocie 35,4 mln zł. Kontrola została przeprowadzona we współpracy z policją i prokuraturą.

- Skontrolowano podatnika, który nabył skażony alkohol etylowy, oczyścił go przy użyciu specjalnej aparatury i odpowiednich substancji chemicznych, a następnie sprzedał jako alkohol etylowy, nadający się do spożycia. W wyniku kontroli wydano decyzję w zakresie podatku akcyzowego na kwotę 6 mln zł.
- Właściciel firmy działającej w branży obrotu nieruchomościami, chcąc sprzedać działkę firmie deweloperskiej i jednocześnie uniknąć zapłaty należnego podatku VAT od transakcji dokonanej w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, dokonał darowizny tej działki na rzecz żony. Następnie żona sprzedała działkę deweloperowi, ale jako osoba nie prowadząca działalności gospodarczej, nie była zobowiązana do odprowadzenia podatku VAT. W związku z udowodnieniem faktu, iż darowizna na rzecz żony miała na celu uniknięcie podatku VAT, określono zobowiązanie podatkowe w kwocie 3,1 mln zł.
- Przeprowadzona została wspólna kontrola przez administracje podatkowe państw: Szwecji, Finlandii, Wielkiej Brytanii, Irlandii i Polski, której celem było zbadanie prawidłowości wywiązywania się przez podmioty gospodarcze z obowiązków związanych z opodatkowaniem zagranicznej siły roboczej, leasingu pracowników oraz odprowadzania podatków przez pracowników i pracodawców we właściwym państwie. Łączny wynik kontroli wielostronnej, określony jako dodatkowe zobowiązanie podatkowe, powstałe we wszystkich krajach biorących w niej udział wyniósł ponad 4,2 mln Euro.
- W spółce świadczącej usługi w branży budowlanej w toku kontroli ujawniono zaewidencjonowane w okresie 7 miesięcy, fałszywe faktury na łączną kwotę ponad 4 mln zł. Powyższe ustalenia zostały dokonane po przeprowadzeniu czynności sprawdzających u rzekomych dostawców kontrolowanej spółki. Przesłuchano wielu świadków. Skorzystano z usług grafologa w celu uzyskania opinii co do autentyczności ponad 200 podpisów pod umowami, fakturami i dokumentami kasowymi spółki. W związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa fałszerstwa dokumentów zawiadomiono prokuraturę, która prowadzi postępowanie karne. W wyniku dokonanych przez kontrolę ustaleń, wydano decyzję na ponad 0,7 mln zł. Podatnik złożył ponadto korekty deklaracji podatkowych na łączną kwotę ponad 3,9 mln zł.
- Postępowanie kontrolne prowadzone wobec podmiotu działającego w branży budowlanej dowiodło, że podatnik zorganizował grupę, która zajmowała się obrotem fikcyj-

nymi fakturami na usługi budowlane. Wprowadził do obrotu prawnego fikcyjne faktury na łączną kwotę ponad 7,7 mln zł. Odbiorcami dokumentów było 26 przedsiębiorstw, które zaliczyły do kosztów działalności wartość fikcyjnych faktur i pomniejszyły należny podatek VAT. Podmioty te zostały objęte odrębnymi postępowaniami kontrolnymi. W rezultacie kontroli wydano decyzje na łączną kwotę 1,8 mln zł.

2. WYNIKI KONTROLI SKARBOWEJ W 2010R.

2.1. Przeprowadzone kontrole

W 2010r. urzędy kontroli skarbowej przeprowadziły łącznie 10.075 kontroli. W ramach tych kontroli przeprowadzono 15.137 czynności sprawdzających dokumenty u kontrahentów kontrolowanych podatników oraz 3.011 przesłuchań. W celu uzyskania lub weryfikacji dowodów zgromadzonych w toku kontroli, 3.690 razy wystąpiono do instytucji finansowych o udzielenie informacji stanowiących tajemnicę bankową.

Wyszczególnienie	2008r.	2009r.	2010r.
liczba kontroli ogółem	10 574	10 168	10 075

W uzasadnionych przypadkach organy kontroli skarbowej wnioskowały do urzędów skarbowych o dokonanie zabezpieczeń majątku nieuczciwych podatników na poczet przyszłych zobowiązań podatkowych na łączną kwotę 755 mln zł. Wydano decyzje o zabezpieczeniu na łączną kwotę 567 mln zł.

2.2.

Ustalenia wynikające z przeprowadzonych kontroli.

W wyniku kontroli skarbowych przeprowadzonych w 2010r., ustalenia podatkowe wyniosły 2.109 mln zł, w tym ustalenia, dla których wydano decyzje stanowiły kwotę ponad 1.907 mln zł, natomiast podatnicy, na skutek przeprowadzonych postępowań kontrolnych, złożyli korekty deklaracji w łącznej kwocie ponad 202 mln zł.

Wyszczególnienie	2008r.	2009r.	2010r.
Łączne ustalenia z kontroli (tys. zł)	1 701 597	2 430 415	2 109 869
w tym:			
- wynikające z decyzji wydanych przez organy kontroli skarbowej	1 436 302	2 160 602	1 907 280
- z dobrowolnych korekt deklaracji	265 295	269 813	202 588

Organy kontroli skarbowej wydały również decyzje zmniejszające deklarowaną przez podatników stratę o kwotę ponad 224 mln zł.

Średnia kwota ustaleń przypadających na jedną kontrolę wynosiła:

Wyszczególnienie	2008r.	2009r.	2010r.
średnia kwota ustaleń na jedną kontrolę	160 922	239 025	209 416

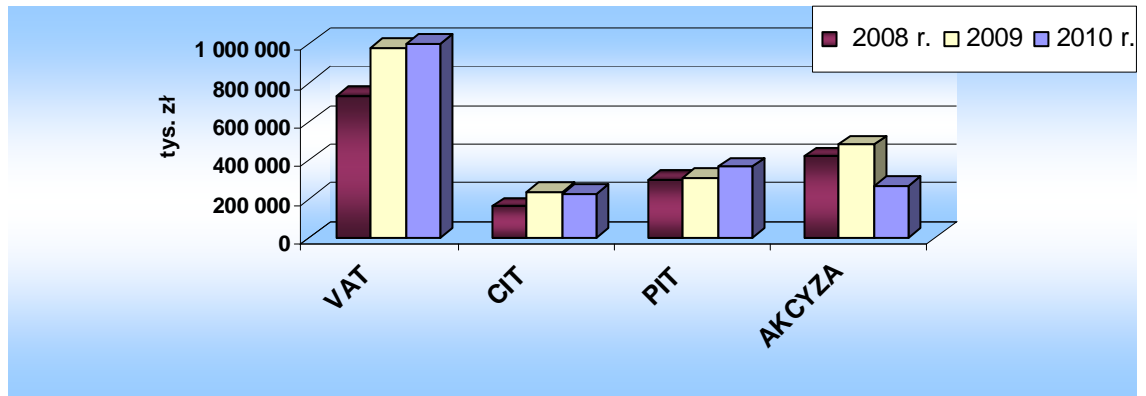
Liczba kontroli tzw. wynikowych (zakończonych decyzją lub korektą deklaracji dokonaną przez podatnika w toku postępowania kontrolnego) wzrosła w 2010r., w porównaniu do 2009r., o 3,2%.

Wyszczególnienie	2009r.	2010r.
kontrole zakończone decyzją oraz w wyniku, których złożono korekty w stosunku do kontroli ogółem	65,6%	68,8 %

2.3.

Struktura ustaleń

Ustalenia (w tys. zł) w podziale na najważniejsze tytuły podatkowe w 2010r. w odniesieniu do lat ubiegłych, przedstawia poniższy wykres:

Wśród ustaleń podatkowych, podatek VAT stanowił 46,5 % całości ustaleń, podatek dochodowy od osób prawnych 11,1 %, podatek dochodowy od osób fizycznych 14,7 % a podatek akcyzowy 22,7 %.

2010r. w kontroli skarbowej był kolejnym rokiem, w którym położono nacisk na etap poprzedzający czynności kontrolne. Coraz powszechniejsze stosowanie analitycznych narzędzi informatycznych w toku planowania postępowań kontrolnych, pozwoliło zwiększyć trafność selekcjonowania podmiotów, w których zachodzi zwiększone ryzyko wystąpienia nieprawidłowości. Takie podejście pozwoliło unikać częstych kontroli u uczciwych podatników, u których nie stwierdza się nieprawidłowości lub stwierdza niewielkie. Kontrola skarbową, mogła skupić się więc na podmiotach, których celem działania są nadużycia podatkowe. To bardzo często podmioty, które już tworzone są w celu popełniania przestępstw skarbowych na dużą skalę. Kontrole w nich przeprowadzane niejednokrotnie udaremniały m.in. wyłudzenie z budżetu państwa nienależnego zwrotu VAT, i to często w wielomilionowych kwotach, a także ujawniały unikanie odprowadzania podatku akcyzowego czy popełnianie przestępstw o charakterze karuzelowym.